

F.t.l. vedr. ophavsretsloven

hensyn til de samfundsmæssige interesser, som knytter sig til udviklingen på kabelområdet, kan meddele tilladelse til programviderespredning over danske anlæg i tilfælde, hvor et radio- eller fjernsynsforetagende generelt måtte nægte at give tilladelse til samtidig viderespredning af programmer, som udsendes direkte til almenheden, eller fremsætter vilkår, som ikke kan anses for rimeligt begrundet i ønsker fra radiofoniernes side om, at deres programtilbud videreformidles til seerne på en forsvarlig måde, f.eks. når det gælder programidentifikation, kanalplacering o.lign. I det omfang radio- eller fjernsynsforetagendet måtte fremsætte krav om vederlag for programspredningen, finder kulturministeriet det rigtigst, at foretagendet henvises til at gøre sådanne krav gældende gennem den i § 22 a nævnte fællesorganisation. Kun gennem en sådan ordning kan man opnå, at kabelanlæggene kan afklare alle økonomiske spørgsmål i forbindelse med programspredningen ved forhandlinger med én enkelt dansk organisation. Kan der ikke opnås enighed om størrelsen af de samlede vederlagskrav for alle grupper af rettighedshavere, kan spørgsmålet indbringes for det i § 54 omhandlede nævn, der har den endelige administrative afgørelse, jfr. forslaget til ændring af § 54, stk. 1, ovenfor under nr. 12. Nævnet vil således have mulighed for at træffe en samlet afgørelse med hensyn til vederlagsafregningen til samtlige typer rettigheder for kabelviderespredning af et givent antal programmer. Det bemærkes, at et radio- eller fjernsynsforetagende fortsat vil kunne forbyde trådløs retransmission direkte til almenheden af dets udsendelser (såkaldt rebroadcasting). Dette skal ses på baggrund af, at Danmarks forpligtelser efter Romkonventionen af 1961 og den europæiske overenskomst af 1960 ikke tillader en begrænsning af radioforetagendernes rettigheder i den nævnte henseende.

Til nr. 14

Reglerne om håndhævelsen af ophavsretten og de øvrige rettigheder, som hjemles i ophavsretsloven, findes i lovens kapitel VII. Tilsvarende bestemmelser findes i fotografilovens §§ 17-19. Set under ét frembyder reglerne et bredt spektrum af muligheder for at hindre og forfølge retskrænkelser.

Ophavsretten er ikke blot strafsanktioneret; den værnes også af regler om erstatning og godtgørelse, ligesom der gælder regler om tilbagebetaling af berigelse ved krænkelse, foretaget i god tro. Endelig gælder der regler om inddragelse og tilintetgø-

relse af ulovlige eksemplarer og forskellige former for værktøj, som kan bruges til ulovlig fremstilling af eksemplarer eller ulovlig brug af det beskyttede arbejde i øvrigt. Uden for ophavsretsloven findes desuden forskellige retsmidler, herunder især reglerne om forbud, der har stor betydning i praksis.

Erfaringerne fra de mere end 20 år, ophavsretslovens regler har været i kraft, viser, at de – bortset fra de seneste år – i det store og hele har fungeret tilfredsstillende. Området har ikke hidtil været præget af egentlig kriminalitet, hvilket antagelig har haft sammenhæng med, at forlagsvirksomhed, filmproduktion, udgivelse af grammofonplader o.lign. aktiviteter dels har forudsat betydelig ekspertise, dels har været meget kapitalkrævende. Der har ikke her i landet været tale om et område, hvor mulighederne for en gevinst ved ulovlig virksomhed stod i rimeligt forhold til risikoen. Som følge heraf har alene de økonomiske sanktioner (erstatning og godtgørelse) samt inddragelsesreglerne haft en reel praktisk betydning, medens straffebestemmelserne kun sjældent har været benyttet.

Med de senere års tekniske fremskridt er det imidlertid blevet muligt for enhver med forholdsvis beskedne investeringer at producere værkseksemplarer, især på lyd- og videobånd. Dette har medført, at der i de seneste år er opstået en egentlig kriminalitet – den såkaldte piratvirksomhed – i Danmark og i udlandet. Der har i et vist omfang været problemer med ulovlige grammofonplader og kassettebånd, men vanskelighederne har først for alvor vist sig i forbindelse med det voksende marked for salg og udleje af videogrammer. Udbuddet af ulovlige videogrammer har siden årene 1980-81 udviklet sig kraftigt, og det har kun i meget begrænset omfang været muligt for rettighedshaverne at sætte en effektiv stopper for ulovlighederne.

Den afgørende årsag til, at sanktionssystemet i de senere år ikke har fungeret efter hensigten, har været, at påtalen af retskrænkelser er privat. Det er rettighedshaverne selv, som må efterforske og indbringe sagerne for domstolene. Erfaringer har vist, at det er særdeles vanskeligt for private at opklare en piratsag, idet de ikke råder over sådanne ressourcer og erfaringer, som politiet sidder inde med. Desuden har den civile retsplejes former vist sig utilstrækkelige over for de personer, som bevist søger at unddrage sig retsforfølgelsen.

Disse problemer har været rejst overfor det ophavsretlige revisionsudvalg i flere henseender fra den danske gruppe af fonogram- og videogramproducenters internationale federation (IFPI), fra Nordisk Copyright Bureau (NCB), fra Fællesrådet